

AKADEMIK LITSEYLARDA VA KASB HUNAR KOLLEJLARDA INFORMATIKA
FANINING O`QITISH TEXNOLOGIYASI

Moxitdinova Surayyo Akmalovna

*Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti akademik litseyi
Informatika va axborot texnologiyalari fani o`qituvchisi
moxitdinovasurayyo@gmail.com 99899 9842719*

Annotatsiya; Ushbu maqolada Akademik litseylarda va kasb-hunar kollejlarda informatika fanining o'qitish texnologiyasi samarali, interaktiv va texnik jarayonlarga qarab olib borilishi va xususiyatlari rivojlanish, to'g'risida so'z olib boriladi.

Kalit so'zi; iqtisodiyot, kasb-hunar, faoliyat, Akademik, elektron, onlayn, fan, ta'lim, rivojlanish.

Abstract; This article talks about the development and characteristics of the teaching technology of computer science in academic lyceums and vocational colleges based on effective, interactive and technical processes.

Key word; economy, profession, activity, academic, electronic, online, science, education, development.

Абстрактный; В данной статье говорится о развитии и особенностях технологии преподавания информатики в академических лицеях и профессиональных колледжах, основанной на эффективных, интерактивных и технических процессах.

Ключевое слово; экономика, профессия, деятельность, академический, электронный, онлайн, наука, образование, развитие.

Akademik litseylarda va kasb-hunar kollejlarda informatika fanining o'qitish texnologiyalari, talabalarga istiqbol saviyasini olayotgan xorijiy texnologiyalarni o'rgatish, iqtisodiy markaziy va mintaqaviy iqtisodiy va innovatsion sohalarni joriy etish, iqtisodiy faoliyat va rivojlanishning xususiyatlarini o'rgatish, talabalarning istiqbollariiga mos keluvchi ma'lumotlar, ko'mak va bo'sh ish o'rinlari ta'minlash uchun texnologik muhitni modernizatsiya qilishga qaratilgan.

Akademik litseylarda va kasb hunar kollejlarda informatika fanining o'qitish texnologiyalari hozirda ko'p yo'nalishlarda rivojlanib kelmoqda. Bu texnologiyalar o'quv jarayonini nafaqat doimiyroq va samaraliroq qilishda, balki o'quvchilarning ko'nikma, tushunchalari va amaliy mahoratlarini oshirishda ham muhim rol o'ynaydi.

1. Interaktiv darsliklar va interaktiv doskalar: Interaktiv darsliklar va doskalar o'quvchilarning dars jarayonida aktivan tashkil etishga yordam beradi. Ularda o'quvchilar ko'nikmalarini amaliy ravishda mustahkamlay oladilar va darsliklarga doimiy ravishda qatnashishlari mumkin.

2. Dasturli ta'lim jarayonlari: Ma'lumotlar texnologiyalari va informatsion vositalar foydalanish orqali o'quvchilarga darsliklar, vazifalar va sinovlar o'tkazishlari mumkin. Bu texnologiyalar o'quvchilarning ma'lumot oluvchilik va o'rganuvchilik ko'nikmalarini rivojlantirishda yordam beradi.

3. Elektron kutubxonalar va virtual darsliklar: Elektron kutubxonalar o'quvchilarga doimiy ravishda ma'lumotlar bilan tanishish imkonini beradi. Virtual darsliklar yordamida o'quvchilar shuningdek interaktiv tarzda darslarga qo'shila oladilar.

4. Online ta'lim platformalari: Bu platformalar o'quvchilarga doimiy ravishda turli darsliklarga kirish, dasturlar yuklash va masalalar yechish imkoniyatini beradi.

5. Intellektual tizimlar va 3D modelleash: Bu texnologiyalar o'quvchilarga matematika, grafika, tasviriy umumiy fanlarini o'rgatishda yordam beradi. 3D modelleash, yuqori texnologiyali grafikadagi fanni o'qitishda yordam beradi.

Bu texnologiyalar o'quvchilarning o'zlashtirishlarini rivojlantirishda, ularning mantiqiy va yaratuvchi ko'nikmalarini kuchaytirishda va umumiy putur jihatidan ma'lumotlarni tushunish va ular bilan ishlashda samaraliroq jarayonlarni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Kollejlarda informatika fanini o'qitish texnologiyalari tezroq rivojlantirilmoqda va ko'p taraqqiy etmoqda. Quyidagi texnologiyalar o'rtasida ko'p yondashuv bor:

- Virtual darsliklar: Bu texnologiya o'quv jarayonini virtual platforma orqali olib borish imkoniyatini beradi. O'quvchilar darslarga onlayn tarzda qatnashishlari mumkin va o'qituvchilar darslarni interaktiv tarzda amalga oshirishlari uchun vosita topishlari mumkin.

- Ishlab chiqarishda dasturli ta'lim vositalari: Dasturlarni yordamida o'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliy hayotga o'tkazishlari uchun vositalar va dasturlar ishlab chiqilmoqda. Bu texnologiyalar o'quvchilarning ma'lumot oluvchilik va nazariy bilimlarini amaliy hayotga o'tkazishlari uchun yaxshi mexanizmlar.

- Online ma'ruza va vebinarlar: O'quvchilarni yangi bilimlar bilan tanishtirish, so'ralgan savollarga javob topishlari va yangi fikrlar olishlari uchun online ma'ruza va vebinarlar tashkil etiladi.

- Laboratoriya dasturlari: Texnologiyalar sifatini oshirish va so'zlashish jarayonlari laboratoriya dasturlari tuzilmoqda. Bu dasturlar o'quvchilarga amaliy ish va nazariy bilimlarni birlashtirish imkonini beradi.

- Ta'lim sohasidagi yangi innovatsion loyihalar: Universitetlar va kollejlarda ishlash uchun yangi innovatsion loyihalar va platformalar yaratilmoqda. Ular o'quvchilarning mulohazalarini birlashtirib, jamiyatga foydali bo'lgan kompaniyalar bilan hamkorlikni kengaytirish uchun afzal muhitlar yaratish imkonini beradi.

- Elektron muloqot vositalari: O'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida yangi ma'lumotlar almashish va muloqot qilish uchun elektron muloqot vositalari va platformalardan foydalanish.

Informatika fanining o'qitish texnologiyasi bugungi kunda juda keng qamroqda bo'lib, akademik litseylar va kasb-hunar kollejlarda o'qitishni yanada qulay va samarador qilishga yordam beradi.

O'qituvchilar, talabalar va ota-onalar uchun, o'qitish texnologiyasi muhimdir, chunki bu texnologiyalar o'qitish va o'rganish jarayonlarini yanada samarali qilishga yordam beradi. Bu jarayonlar o'ng yo'nalishdagi fanlarni o'rganishga yordam berishi mumkin, masalan, dasturlash, kompyuter grafikasi, axborot tizimlari, tarmoq texnologiyalari, axborot tahlilini o'rganish kabidir.

Informatika fanini o'qitishda, ya'ni "computational thinking" prinsiplarini o'rgatishda sodda dasturlash tili, modellash, muammolar yechish, ma'lumotlarni tahlil qilish, algoritmlar va boshqa asosiy ko'nikmalar muhim ahamiyatga ega.

Talabalar dastur tili yoki boshqa dasturiy tillarni o'rganishda kerakli sinflar bo'yicha darsliklarga ega bolishadi. Bu esa ularning kompyuterda dasturlar yozish, algoritmlar va logikaga asoslangan muammolarni yechish qobiliyatlarini rivojlantirib, ularning yangi texnologiyalarni o'rganishlari va bu texnologiyalardan foydalanishlari uchun muvofiqiligini ta'minlaydi.

Ushbu texnologiyalar talabalarga samarali, o'zlashtirilgan o'qitish va o'rganish imkoniyatlarini yaratishda yordam beradi va ularning muntazam rivojlanishini ta'minlaydi.

Akademik litseylarda va kasb-hunar kollejlarda informatika fanining o'qitish texnologiyasi juda keng qamroqda bo'lib, bu texnologiyalar o'qitish va o'rganish jarayonlarini yanada samarali qilishga yordam beradi. Bizning "informatika" degan so'zimizni qanday tushunishimizga qarab nomini taxmin qilib olaylik.

Informatika fanining o'qitilish texnologiyalari dasturlash, ma'lumotlar bazasi, tarmoq texnologiyalari, kompyuter grafikasi, axborot tizimlari, axborot

tahlili, ma'lumotlar bazasi va boshqa texnologiyalarni o'rganishdan iborat bo'lishi mumkin. Bu texnologiyalar orqali, talabalar ma'lumotlarni o'rgangan holda ishlab chiqish, tahlil qilish, muammolarni yechish va axborotlar bilan ishlashni o'rganishadi.

O'qitish texnologiyalari, masalan, interaktiv darsliklar , ta'lim o'yinlari (educational games), masofaviy ta'lim vositalari, onlayn platformalar, masofaviy ta'lim dasturlari, dasturlashni o'rganish jarayonlari va boshqa modern texnologiyalar orqali o'qituvchilar va talabalar ko'proq samarali o'rganish bevositaiga ega bo'lishlari mumkin.

Informatika fanini o'qitishda texnologiyalardan foydalanishning juda katta ahamiyati bor. Ular o'qitish va o'rganish jarayonlarini yanada qulaylashtiradi, o'rganuvchilarni motivatsiyalab qoladi va ularni innovatsion yondashuv va ma'lumotlar texnologiyalari sohasiga qiziqishlarini oshiradi.

Demak, akademik litseylarda va kasb-hunar kollejlarda informatika fanining o'qitish texnologiyasi ko'proq samarali, interaktiv va texnik jarayonlarga qarab olib boriladi, bu esa talabalarni yangi texnologiyalar, dasturlash va ma'lumotlar texnologiyalarini o'rganishiga o'z hissasini qo'shadi.

ADABIYOTLAR

1. Toshtemirov D.E., Niyozov M.B., Yuldashev U.A., Irsaliev F.Sh. Resource support of distance course information educational environment // Journal of Critical Reviews ISSN- 2394-5125 Vol 7, Issue 5, 2020, pp. 399-400

2. Yuldashev, U.A., Xudoyberdiev, M.Z., & Axmedov, T.B. (2021). O'quv jarayonining sifatini oshirishda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish. //Academic research in educational sciences, 2(3), 1262-1268.